

بررسی عوامل تاثیرگذار بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی (مطالعه موردی اداره کل مالیاتی استان تهران)

سینا ساعدی^۱، محسن نوش آذر^۲، اسماعیل گلیج^۳

^۱ کارشناس سازمان امور مالیاتی تهران

^۲ کارشناس ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی کوشیار رشت

^۳ کارشناس سازمان امور مالیاتی تنکابن

نام و نشانی ایمیل نویسنده مسئول:

سینا ساعدی

saedii_sina@yahoo.com

چکیده

تمکین مالیاتی در ادبیات مالیاتی به عنوان مهمترین هدف یک سیستم مالیاتی کارا به شمار می رود. این پژوهش به بررسی عوامل تاثیرگذار بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی در اداره کل مالیاتی استان تهران می پردازد. هدف این تحقیق بررسی تاثیر تشویقات و تسهیلات مالیاتی، مجازات مالیاتی، تخصص و کارایی مأموران تشخیص مالیات در جهت اجرای عدالت مالیاتی، ارتقاء فرهنگ مالیاتی و مشارکت دادن مؤدیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات بر ارتقاء تمکین مالیاتی مودیان بوده است. این تحقیق از طریق پرسشنامه بر روی ۲۳۲ نفر از کلیه مأموران مالیاتی استان تهران در سه سطح سازمانی کارشناس ارشد مالیاتی، رئیس گروه مالیاتی و رئیس امور مالیاتی انجام شده است. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی است. همچنین از نظر هدف در طبقه بندی تحقیقات کاربردی قرار می گیرد. در این تحقیق جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه بهره برده شده است. و برای مستند سازی نتایج تجزیه و تحلیل آماری و ارائه راه حل های نهایی، محقق از شیوه آماری با استفاده از نرم افزار SPSS اقدام به تجزیه و تحلیل سوالات و فرضیات نموده است. نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که متغیرهای تشویقات و تسهیلات مالیاتی، مجازات مالیاتی، تخصص و کارایی مأموران مالیاتی، فرهنگ مالیاتی و مشارکت دادن مؤدیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات هر یک در ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی مؤثر می باشد.

واژگان کلیدی: مالیات، تمکین مالیاتی، محاسبه مالیات

مقدمه

توسعه اقتصادی از عمده ترین اهداف اقتصادی کشورهای در حال توسعه است و در این راستا سیاست های مالی از اهمیت فراوانی برخوردارند. سیاست های مالیاتی نیز بخش مهمی از سیاست های مالی است. نظام مالیاتی کارآمد امکان رشد هماهنگ بخش ها و توسعه اقتصادی را بوجود می آورد. کشورهای مختلف برای طراحی نظام مالیاتی روشهای مختلفی را انتخاب می نمایند. آنچه به اجماع تمامی کشورها پذیرفته اند، مثلث نظام مالیاتی است که شامل اضلاع نیروی انسانی، سیستم مالیاتی و مؤدیان مالیاتی است (ملایی پور، ۱۳۸۵).

امروزه نقش نظام های مالیاتی در هر کشوری در تأمین درآمدها از محل منابع مالیاتی بر هیچکس پوشیده نیست. در بعد اجتماعی، هدف عمده از وضع مالیات کاهش فاصله طبقاتی و توزیع مجدد درآمدهاست. هدف اقتصادی از وضع مالیاتها، تثبیت نوسانهای اقتصادی، تخصیص بهینه منابع بین بخش های مختلف و کمک به تسریع فرآیند توسعه بخشی یا منطقه ای می باشد و هدف بودجه ای دولتها از وضع مالیاتها نیز، تأمین مالی بودجه دولت می باشد.

متأسفانه مالیاتها در اقتصاد ایران اثر بخشی لازم و کافی را نداشته چراکه نقش و تأثیر درآمدهای نفتی در تأمین هزینه های جاری علاوه بر اینکه موجب اتکاء درصد بالایی از بودجه کشور به درآمدهای نفتی شده، زمینه رشد هزینه های جاری را نیز فراهم نموده و مانع شکوفایی ظرفیتهای واقعی اقتصاد کشور گردیده و از طرفی دولت را از داشتن یک درآمد ثابت و قابل اطمینان و اعتماد محروم کرده است بطوریکه اکنون با گذشت زمان زیاد این موضوع به یک مشکل اساسی در کشور تبدیل شده است.

توجه بیشتر به نقش مالیات در بودجه دولت و انجام اقداماتی به منظور افزایش سهم درآمدی آن در کشور ضرورت دارد چراکه از یک سو با محدودیت ظرفیت منابع طبیعی و از سوی دیگر به دلایل گوناگون از قبیل ابداع روش های جدید تولید و دستیابی به جانشین های مناسب با نوسان تقاضا و قیمت ها در بازار جهانی روبرو هستیم، از این رو نمی توان مدت طولانی به درآمد فروش منابع نفتی اتکا کرد.

سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در بخش امور اقتصادی در بند ۴۲، بر حرکت برای تبدیل درآمد نفت و گاز به دارایی های مولد به منظور پایدارسازی فرآیند توسعه و تخصیص و بهره برداری بهینه از منابع تأکید خاص کرده است که این امر توجه برنامه ریزان را به سایر منابع درآمد غیر نفتی دولت که در رأس آن مالیات، به عنوان منبع درآمدی قابل اطمینان قرار دارد؛ نمایان می کند. در ماده ۲ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بر لزوم توسعه افزایش سهم درآمدهای غیر نفتی (مالیاتها و سایر درآمدها) از کل منابع بودجه تأکید شده به گونه ای که تا پایان برنامه چهارم اعتبارات هزینه ای دولت به طور کامل از طریق درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدهای غیر نفتی تأمین شود.

دولتها به تنهایی و بدون مشارکت مردم قادر به وصول مالیات نخواهند بود. و در این راستا دولت باید به دنبال یافتن دلایل عدم پذیرش مالیات از سوی مردم بوده و نسبت به رفع آن علت ها اقدام نماید. این پژوهش نیز در جهت یافتن عوامل موثر بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی می باشد.

بیان مسئله

مالیات به عنوان یک بخش از درآمدهای دولت نقش مهمی در اقتصاد هر کشور دارد. آگاهی از وصول میزان درآمدهای مالیاتی نقش مهمی در پیش بینی بودجه دولت و برنامه ریزی های آتی جهت توزیع و مصرف آن دارد. اما باید در نظر داشت که بهترین مدیریت مالیاتی صرفاً آن نیست که بیشترین درآمد مالیاتی را وصول شود. این مسئله که چنین درآمدی چگونه وصول شده است یعنی اثر آن بر عدالت مالیاتی، عواقب سیاسی آن برای دولت ها و تاثیر آن بر سطح رفاه اقتصادی نیز به همان اندازه مهم است. یک مدیریت مالیاتی ضعیف ممکن است از بخش هایی که وصول مالیات از آنها به سادگی امکان پذیر است، مثلاً حقوق بگیران، میزان معتنا بهی مالیات وصول نماید در حالی که از وصول مالیات بر شرکتها عاجز باشد. بنابراین سطح وصولی مالیات یک معیار ساده برای اندازه گیری کارایی مدیریت مالیاتی است. یک معیار دقیقتر اندازه گیری کارایی مدیریت مالی، درجه تمکین مؤدیان در میان بخش های مختلف جامعه مؤدیان است. طبق سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور که توسط مقام معظم رهبری ابلاغ گردید، تا پایان برنامه ۵ ساله توسعه اقتصادی کشور دولت باید بتواند هزینه های جاری خود را از محل درآمدهای غیرنفتی که بطور عمده درآمدهای مالیاتی می باشد، تأمین نماید. این در حالی است که آمارها نشان می دهند که درآمدهای مالیاتی سهم بسیار ناچیزی از منابع درآمدی کشور را تشکیل می دهد. از این رو دولت باید درصد افزایش سهم درآمدهای مالیاتی برآمده و در این زمینه گام های موثرتری را بردارد و این امر مسیر نخواهد شد جزء با تمکین مؤدیان نسبت به مالیات تشخیصی توسط مأموران مالیاتی.

تحقیق حاضر به دنبال پاسخ به این سوال است که چه عواملی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر دارد؟ و در ادامه سوالات زیر مطرح می شود:

- ۱- آیا تشویقات و تسهیلات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد؟
- ۲- آیا مجازات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد؟
- ۳- آیا تخصص و کارایی ماموران تشخیص مالیات در جهت اجرای عدالت مالیاتی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد؟
- ۴- آیا ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد؟
- ۵- آیا مشارکت مؤدیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد؟

اهمیت و ضرورت موضوع تحقیق:

نظریه این که بعد از نفت، مالیات مهمترین منبع تامین درآمد دولت می باشد و با توجه به نقش روز افزونی که در برنامه های توسعه اقتصادی کشور برای مالیات در نظر گرفته می شود، لذا تحقق درآمدهای مالیاتی از اهداف مهم دولت می باشد از آنجا که مال و ثروت مورد علاقه مردم می باشد، پس افراد حاضر نیستند به آسانی آن را به کسی داده و یا در هر راهی خرج کنند، لذا دولت ها برای وصول مالیات با مشکلاتی روبرو بوده و ادارات گسترده ای را در کشور برای وصول آن تأسیس نموده اند. همواره این سوال مطرح بوده که چرا هیچگاه مالیاتهای تشخیصی با مالیات های وصولی مطابقت نداشته و قسمت قابل توجهی از درآمدهای مالیاتی تحقق نمی یابد. بطور کلی امکان وصول درآمدهای مالیاتی محقق نخواهد شد جزء با تمکین مؤدیان مالیاتی نسبت به مالیات های تشخیصی، از این رو سازمان مالیاتی کشور به عنوان متولی وصول درآمدهای مالیاتی همواره با صدور بخشنامه ها و دستورالعمل ها ضمن تاکید بر عدالت مالیاتی سعی در وصول مالیات حقه دولت نموده است. لذا تحقیق حاضر نیز سعی بر بررسی عوامل موثر بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی دارد.

اهداف تحقیق

با توجه به موضوع پژوهش حاضر که به بررسی عوامل موثر بر تمکین مؤدیان مالیاتی می پردازد، اهداف زیر مد نظر است:

اهداف کلی

هدف کلی این تحقیق بررسی عوامل موثر بر تمکین مؤدیان مالیاتی می باشد.

اهداف ویژه

اهداف ویژه تحقیق به شرح زیر بیان می شود:

نتیجه به دست آمده از این تحقیق می تواند باعث شناخت متغیرهای موثر بر تمکین مالیات شده و در نتیجه استفاده از نتایج آن در برنامه ریزی و سیاست گذاری سازمان امور مالیاتی کشور در جهت تمکین مؤدیان مالیاتی، افزایش رضایت مندی مؤدیان مالیاتی، بهبود روش های شناسایی وصول درآمدهای مالیاتی مورد استفاده قرار گرفته و باعث افزایش درآمدهای کشور شود.

فرضیه های تحقیق

برای پاسخ به سؤال های تحقیق فرضیه های زیر تدوین گردید:

فرضیه اول

تشویقات و تسهیلات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد.

فرضیه دوم

مجازات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد.

فرضیه سوم

تخصص و کارایی ماموران تشخیص مالیات در جهت اجرای عدالت مالیاتی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد.

فرضیه چهارم

ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد.

فرضیه پنجم

مشارکت دادن مؤدیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی تاثیر می گذارد.

متغیرهای مستقل و وابسته

در این پژوهش تشویقات و تسهیلات مالیاتی، مجازات مالیاتی، تخصص و کارایی ماموران تشخیص مالیات در جهت اجرای عدالت مالیاتی، ارتقاء فرهنگ مالیاتی و مشارکت دادن مؤدیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات به عنوان متغیرهای مستقل و ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است.

قلمرو مطالعاتی تحقیق

الف- قلمرو موضوعی:

موضوع به عوامل مؤثر بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی اداره کل مالیاتی استان تهران می پردازد.

ب- قلمرو مکانی:

اداره کل مالیاتی استان تهران

پیشینه تحقیق

در تحقیق دیگری که توسط علیرضا هاشمی در سال ۱۳۹۴ با عنوان "مدیریت کارآمد مالیاتی" برای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران انجام شده است یکی از جنبه های مهم مدیریت کارآمد نظام مالیاتی را افزایش فرهنگ و تمکین مالیاتی دانسته و در مورد تمکین مالیاتی بیان شده که چگونه می توان به تمکین مالیاتی دست یافت و در این مورد به دو دیدگاه اشاره کرده است، اول از طریق قیاس نفع و خطر و دومی از دیدگاه یک شهروند مسئول. در اولی افراد می کوشند مطلوبیت وضع خود را با حداکثر رسانیدن درآمد و ثروت خویش بالا ببرند، بنابراین در صورتی که تشخیص دهند با عدم تمکین مالیاتی می توانند قدرت خرج خود را افزایش دهند به این رفتار متوسل می شوند. در دومی، دیدگاه جامعه، موقعیت اجتماعی اشخاص، سن، جنس، نژاد و فرهنگ در زمینه تمکین مؤثر است. دیدگاه جامعه نسبت به سازمان و مدیریت مالیاتی و نیز احساس وجود یا عدم وجود عدالت و طرز تفکر رایج بین اکثریت در این میان از اهمیت زیادی برخوردار است.

در پایان نامه کارشناسی ارشد آقای عبدالرضا محمدی در سال ۱۳۹۳ با عنوان "بررسی عوامل مؤثر تمکین مؤدیان مالیات" نقش عوامل افزایش سطح سواد مالیاتی، اعمال جرائم مالیاتی، اشاعه و گسترش دفاتر مشاوره مالیاتی، و تقویت توان تحقیق و رسیدگی در اداره مالیات، بر تمکین مالیاتی توسط مؤدیان بررسی شده است.

در پایان نامه کارشناسی ارشد آقای امیر حجتی پور در سال ۱۳۹۲ با عنوان "بررسی عوامل مؤثر بر فرار مالیاتی واحدهای مشاغل شرق تهران" نقش عوامل ایجاد بانک اطلاعاتی مؤدیان مالیاتی، افزایش سطح آگاهی مؤدیان در خصوص چگونه هزینه شدن مالیات در کشور، افزایش ضمانت اجرایی قوانین، و یکسان سازی تشخیص مالیات مؤدیان که در یک سطح درآمدی هستند جهت جلوگیری از فرار مالیاتی بررسی شده اند.

در پایان نامه کارشناسی ارشد آقای عبدالمجید کوزه گز کالجی در سال ۱۳۸۸ با عنوان "بررسی عوامل مؤثر بر فرار مالیاتی از دیدگاه ممیزان مالیاتی" نقش عوامل طرح جامع مالیاتی، مستندسازی معاملات اقتصادی، عادلانه کردن برخی نرخ های مالیاتی، لزوم آموزشهای مستمر مالیاتی، و جرائم و معافیت های مالیاتی در جلوگیری از فرار مالیاتی بررسی شده اند.

سید نورانی (۱۳۸۸) در پژوهش خود عدم تمکین را با میزان شکاف مالیاتی برابر میدانند. از نظر وی شکاف مالیاتی شامل فرار مالیاتی، مالیاتهای معوق (مالیاتهایی که اظهار شده ولی پرداخت نشده اند، خطای مؤدیان در اظهار و پرداخت مالیات، خطای ممیزان در تشخیص، دریافت عواملی است که به عدم شکاف تمکین مؤدیان مالیاتی منجر میشود) (سید نورانی، ۱۳۸۸) وی در مطالعه ی خود شاخص مالیاتی در پایه های مالیاتی مختلف و ضرایب عدم تمکین را در چند کشور منتخب آورده است.

رونالد گامینگس و دیگران (۲۰۱۶) در مقاله خود تحت عنوان "اثرات روحیه مالیاتی نسبت به تمکین مالیاتی" بیان می کند که کوشش های اجباری سازمان مالیاتی می تواند تمکین مالیاتی را افزایش دهد.

کریستینا مورفی (۲۰۱۴) در مقاله خود تحت عنوان "وادر کردن به تمکین مالیاتی: تنبیه کردن یا تشویق کردن" به این موضوع اشاره دارند که دو استراتژی برای تمکین وجود دارد، اولین مورد استراتژی مبتنی بر تنبیه کردن و دومی مربوط استراتژی مبتنی بر تشویق کردن.

لوراسور (۲۰۱۳) در مقاله خود تحت عنوان " یک مدل اقتصادی از تمکین مالیاتی با تأکید بر اخلاق شخصی و گروهی " هر دو نوع عامل اخلاق شخصی و اجتماعی تمکین را بررسی کرده است. وی در ادامه بیان می کند نرخ های بالای مالیاتی باعث افزایش فرار مالیاتی شده و همچنین مؤدیان هنگامی که دریابند در جامعه افراد زیادی هستند که نسبت به مالیات خود تمکین نمی نمایند، آنها نیز اقدام به فرار مالیاتی می کنند.

هنریک (۲۰۱۳) در مقاله خود تحت عنوان " مسئله فرار مالیاتی و اهمیت اعتماد " مفهوم فرار مالیاتی را از لحاظ ده نوع مختلف مالیات مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و به تغییرات در چگونگی پرداخت مالیاتها می پردازد. وی بیان می دارد به جای بحث پیرامون فرار مالیاتی به عنوان یک پدیده معمول باید مالیاتهای مختلف را بصورت جداگانه بررسی نمود. همچنین در ادامه عنوان می کند کسانی که به همشهریان خود اعتماد نمی کنند به احتمال بیشتر معتقدند که آنها از پرداخت مالیات طفره می روند اما عدم اعتماد سیاستمداران حتی تأثیر عمیقتری دارد مخصوصاً برای مالیاتهایی که دوباره توزیع می شوند و یا به لحاظ مالی باید پرداخت شوند. از اینرو برای سیاستمداران مهم است تا مورد اعتماد دیگران باشند به منظور اینکه قادر باشند تا مالیاتها را برای حفظ وضعیت رفاهی جمع آوری کنند.

مارتینی (۲۰۱۲) در مقاله خود تحت عنوان " فرار مالیاتی و فیزیولوژی از کنترل های اجتماعی " می نویسد در تصور معمول از علم اقتصاد در فرار از پرداخت مالیات، انتخاب مالیات دهندگان برای اجتناب از پرداخت مالیات به مسئله بیطرفی در سیستم مالیاتی بستگی دارد. هدف این مقاله ایجاد یک فنداسیون و اساس فیزیولوژی معطوف کردن توجه هایک درباره رفتار انسانی به عنوان یک فرایند پیروی از قوانین و مقررات می باشد. طبق نظریه اصلی مالیات دهندگان با قوانین مالیاتی که اصولاً بتوانند رضایت کاملی از آنها داشته باشند موافق تر هستند.

جوردی (۲۰۰۴) در مقاله خود تحت عنوان " تورم، فرار از مالیات و میزان مصرف " می آورد ما میزان تورم را بر روی دو عامل قبول مالیات و مقدار درآمد دولت در چارچوب پولی که خانواده در میزان مصرف خرید استفاده می کنند را تجزیه و تحلیل نمودیم. خانواده در معرض حساسی های با آژانس اعمال مالیات است. موازنه ثابتی از عدم کاهش توزیع میزان مصرف ارائه می دهیم. نتایج مهم ما شامل توصیف غیر یکنواخت رابطه بین افزایش میزان پول و درآمد دولت است. در مقایسه با مدل استاندارد، در جایی که روابط یکنواخت است کمتر و کوچکتر می شود این عمل باعث فرار مالیاتی می شود و بنابراین باعث کاهش درآمد دولت می شود و این عمل تورم را افزایش می دهد.

چن (۲۰۰۳) در مقاله خود تحت عنوان " فرار از مالیات در الگوی رشد درون رو " در این الگو دولت نرخ مالیات را بهینه می کند، حال آنکه اشخاص فرار از مالیات را بهینه می سازند. این الگو نرخ مالیات، فرار از مالیات و رشد اقتصادی را مورد بررسی قرار می دهد و آنها را با نظام های اقتصادی همانند یکدیگر (به استثنای آنهایی که دور از فرار از مالیات هستند) مقایسه می کند. همچنین درباره تأثیرات سه سیاست دولت درباره نرخ مالیات، فرار از مالیات و رشد اقتصادی تحقیقاتی کرد و پی برد که افزایش هزینه ها و جریمه های فرار از مالیات باعث کاهش فرار مالیاتی می شود. درحالیکه افزایش در رسیدگی مالیاتی فرار از مالیات را تنها زمانی کاهش می دهد که هزینه اجرای مالیات خیلی بالا نباشد. قاعدتاً این سه سیاست به علت تأثیر غیر مستقیم آنها بر روی فرار از مالیات و نرخ مالیاتی مطلوب، تأثیرات نامعلومی بر روی رشد اقتصادی دارند. این الگو تنظیم شده تا از نظر کمی تأثیرات سیاستهای ذکر شده در بالا را ارزیابی کند. معلوم شد که این سه سیاست از لحاظ کمی در منبع فرار از مالیات مؤثر هستند اما با آثار رشد کم همراه هستند مگر اینکه حد خارجیت دولت خیلی بالا باشد.

معرفی جامعه آماری تحقیق

جامعه آماری عبارت است از گروهی از افراد، اشیاء یا حوادث می باشد که حداقل دارای یک صفت یا ویژگی مشترک هستند که عمل تعمیم پذیری در مورد آنها صورت می گیرد . جامعه تمامی عناصر مورد بررسی است که به گروه تعریف شده ای تعلق دارد و نمونه مجموعه اندازه هایی از جامعه است که عملاً درجریان یک تحقیق گردآوری می شود. گرچه گاهی اوقات بعلت وسعت زیاد جامعه، بررسی جامعه امکان پذیر نمی باشد اما به هر حال بررسی تمام عناصر جامعه اطلاعات کامل و دقیقتری بدست می دهد (خاکی، ۱۳۸۷).

کلیه مأموران مالیاتی (کارشناسان ارشد مالیاتی، رؤسای گروه و رؤسای امور مالیاتی) در اداره کل امور مالیاتی استان تهران در آذر ماه ۱۳۹۵ بعنوان جامعه آماری پژوهش حاضر می باشد که تعداد آنها ۲۳۲ نفر است.

در این تحقیقی با توجه به محدود بودن جامعه آماری ، روش سرشماری در دستور کار قرار گرفت و به کلیه عناصر جامعه ابزار سنجش (پرسشنامه) ارائه گردید .

بررسی جنسیت پاسخگویان

در جدول زیر تعداد پاسخگویان بر حسب جنسیت مورد بحث و بررسی قرار گرفته است که ۱۶۵ مرد و ۳۳ زن حضور دارند ۵ نفر نیز از پاسخگویی به این پرسش امتناع نموده اند .

جدول توزیع فراوانی جنسیت مأموران مالیاتی

جدول ۴-۱ توزیع فراوانی جنسیت مأموران مالیاتی				
فراوانی	درصد	درصد خالص	درصد تجمعی	
۱۶۵	۸۱۳	۸۳,۳	۸۳,۳	مرد
۳۳	۱۶۳	۱۶,۷	۱۰۰,۰	زن
۱۹۸	۹۷۵	۱۰۰,۰		کل
۵	۲,۵			بدون پاسخ <i>Missing</i>
۲۰۳	۱۰۰,۰			کل

۸۱,۳٪ از نمونه مورد مطالعه را مردان و بقیه (۱۶,۳٪) را زنان تشکیل می دهند.

بررسی وضعیت تحصیلات

در جدول و نمودار زیر ، پاسخگویان از نظر تحصیلات مورد بررسی قرار گرفته اند ۵ نفر از پاسخگویان از پاسخ به این سوال خودداری نموده اند :

جدول توزیع فراوانی وضعیت تحصیلات مأموران مالیاتی

جدول توزیع فراوانی وضعیت تحصیلات مأموران مالیاتی				
فراوانی	درصد	درصد خالص	درصد تجمعی	
۴۲	۲۰,۷	۲۱,۲	۲۱,۲	کمتر از لیسانس
۱۳۳	۶۵,۵	۶۷,۲	۸۸,۴	لیسانس
۲۳	۲۱,۳	۲۱,۶	۱۰۰,۰	فوق لیسانس و بالاتر

کل	۱۹۸	۹۷,۵	۱۰۰,۰
بدون پاسخ	۵	۲,۵	
کل	۲۰۳	۱۰۰,۰	

-۲۱,۲٪ از پاسخگویان دارای تحصیلات کمتر از لیسانس می باشند مقطع تحصیلی لیسانس ، فوق لیسانس و بالاتر نیز هر یک به ترتیب ۶۷,۱۷٪ و ۱۱,۳٪ از پاسخها را شامل می گردند.

بررسی پایگاه شغلی پاسخگویان

در جدول زیر پایگاه شغلی پاسخگویان در نمونه، مورد معرفی قرار گرفته است پایگاههای شغلی بر حسب ماهیت فعالیت سازمان مورد تحقیق (سازمان امور مالیاتی) در سه رده کارشناس ارشد مالیاتی، رئیس گروه مالیاتی، رئیس امور مالیاتی طبقه بندی شده است:

جدول توزیع فراوانی پایگاه شغلی ماموران مالیاتی

جدول توزیع فراوانی پایگاه شغلی مأموران مالیاتی				
فراوانی	درصد	درصد خالص	درصدتجمع	ی
کارشناس ارشد مالیاتی	۱۴۹	۷۳,۴	۸۱,۰	۸۱,۰
رئیس گروه مالیاتی	۲۱	۱۰,۳	۱۱,۴	۹۲,۴
رئیس امور مالیاتی	۱۴	۶,۹	۷,۶	۱۰۰,۰
کل	۱۸۴	۹۰,۶	۱۰۰,۰	
بدون پاسخ	۱۹	۹,۴		
کل	۲۰۳	۱۰۰,۰		

-۸۰,۹۸٪ از پاسخگویان را کارشناسان ارشد مالیاتی، تشکیل می دهند این گروه دارای بزرگترین درصد فراوانی متناظر در نمونه تحقیق می باشند. درصد فراوانی متناظر با رده های رئیس گروه مالیاتی و رئیس امور مالیاتی نیز به ترتیب برابر با ۱۱,۴۱٪ و ۷,۶۱٪ می باشد.

بررسی مدت سابقه خدمت پاسخگویان

در این قسمت پاسخگوسان از نظر سابقه خدمت مورد بررسی قرار گرفته اند رده های متغیر سابقه خدمت نیز مشتمل بر رده های "کمتر از پنج سال"، "۶ تا ۱۰ سال"، "۱۱ تا ۲۰ سال" و بالاتر از ۲۰ سال می باشد:

جدول توزیع فراوانی مدت سابقه کار مأموران مالیاتی

جدول توزیع فراوانی مدت سابقه کار مأموران مالیاتی					
		فراوانی	درصد	درصد خالص	درصدتجمعی
کمتر از 5 سال		۱۶	۷,۹	۸,۱	۸,۲
		۵۶	۲۷,۶	۲۸,۳	۳۶,۴
۶-۱۰ سال		۶۷	۳۳,۰	۳۳,۸	۷۰,۲
		۵۹	۲۹,۲	۲۹,۸	۱۰۰,۰
۱۱ تا ۲۰ سال		۱۹۸	۹۷,۵	۱۰۰,۰	
		۵	۲,۵		
کل		۲۰۳	۱۰۰,۰		
بدون پاسخ					
Missing					
کل					

در نمونه مورد مطالعه تحقیق ۸,۱٪ (معادل ۱۶ نفر) از پاسخگویان دارای سابقه فعالیت کمتر از ۵ سال می باشند، ۲۸,۲۸٪ (معادل ۵۶ نفر) در رده سابقه فعالیت ۶ تا ۱۰ سال و ۳۳٪ (معادل ۶۷ نفر) نیز در رده ۱۱ تا ۲۰ سال حضور دارند ۲۹,۸٪ (برابر ۵۹ نفر) نیز میزان سابقه خویش را با لاتر از ۲۰ سال اعلام نموده اند.

تحلیل توصیفی پرسشهای طرح شده درخصوص فرضیه شماره یک تحقیق :

به منظور سنجش و اندازه گیری متغیر "تاثیر تشویقات و تسهیلات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی" در پرسشنامه تحقیق، ۵ پرسش طرح گردیده است. این پرسش ها در مقیاس لیکرت و با گویه های (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) مورد سنجش واقع شده اند در جدول زیر توزیع فراوانی این پرسش ها ارائه گردیده است.

جدول بررسی تاثیر تشویقات و تسهیلات مالیاتی بر ارتقاء تمکین

جدول بررسی تأثیر تشویقات و تسهیلات مالیاتی بر ارتقاء تمکین							
		خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم	کل
فراوانی	به نظر شما در نظر گرفتن جایزه خوش حسابی (موضوع ماده ۱۸۹ و ۱۹۰ ق.م.م) تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر است	۳۷	۳۷	۷۷	۳۰	۲۱	۲۰۲
	درصد	۱۸,۳٪	۱۸,۳٪	۳۸,۱٪	۱۴,۹٪	۱۰,۴٪	۱۰۰,۰٪

۱۹۸	۰	۱۱	۵۱	۹۰	۴۶	فراوانی	بخشودگی جرایم مالیاتی تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر می باشد
۱۰۰,۰%	۰%	۵,۶%	۲۵,۸%	۴۵,۵%	۲۳,۲%	درصد	
۱۹۳	۰	۵	۵۲	۸۵	۵۱	فراوانی	تخفیفات مالیاتی را تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر می دانید
۱۰۰,۰%	۰%	۲,۶%	۲۶,۹%	۴۴,۰%	۲۶,۴%	درصد	
۲۰۳	۶	۳۲	۷۵	۶۹	۲۱	فراوانی	تقسیم طولانی مدت بدهی مودیان (موضوع ماده ۱۶۷ ق.م.م) تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر می باشد.
۱۰۰,۰%	۳,۰%	۱۵,۸%	۳۶,۹%	۱۴,۰%	۱۰,۳%	درصد	
۲۰۳	۲۴	۳۳	۱۰۵	۳۰	۱۱	فراوانی	اجرای طرح انتخاب مودیان نمونه که تمکین نموده اند تا چه اندازه در تشویق دیگر مودیان در جهت تمکین مالیاتی موثر است
۱۰۰,۰%	۱۱,۸%	۱۶,۳%	۵۱,۷%	۱۴,۸%	۵,۴%	درصد	

به منظور برآورد اندازه ای از متغیر " تاثیر تشویقات و تسهیلات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی "، پرسش های فوق را با در نظر گرفتن الزامات کمی نمودن طیف لیکرت (بر اساس اصول روش تحقیق) کمی کرده و بدین ترتیب اندازه ای از متغیر مذکور را محاسبه نموده ایم. در جدول و نمودار زیر آماره های توصیفی در خصوص این متغیر محاسبه شده است.

جدول بررسی نتایج فرضیه اول

جدول بررسی نتایج فرضیه اول						
	N	دامنه تغییرات	مینیمم	ماکسیمم	میانگین	انحراف معیار واریانس
تاثیر تشویقات و تسهیلات مالیاتی	۱۸۷	۲,۴۰	۲,۲۰	۴,۶۰	۳,۴۳۱	۵۹۸۴۲,۰۳۵۸
N (listwise)	۱۸۷					

- میانگین متغیر مورد بررسی برابر با ۳,۴۳ با انحراف معیار ۵۹۸. محاسبه شده است در نمودار ارائه شده ذیل با ارائه نمودار توزیع فراوانی این متغیر مورد معرفی قرار گرفته است :

- از نظر ۸,۵۶٪ پاسخگویان تاثیر تشویقات و تسهیلات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی در سطح کم ارزیابی شده است ۵۲,۴۱٪ نیز گزینه متوسط را مورد انتخاب قرار داده اند، در پاسخ به این پرسش ۲۸,۳۴٪ گزینه زیاد و ۱۰,۷٪ گزینه خیلی زیاد را مورد انتخاب قرار داده اند.

تحلیل توصیفی پرسشهای طرح شده درخصوص فرضیه شماره دو تحقیق:

به منظور سنجش و اندازه گیری متغیر "تاثیر مجازات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی" در پرسشنامه تحقیق، ۵ پرسش طرح گردیده است. این پرسش ها در مقیاس لیکرت و با گویه های (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) مورد سنجش واقع شده اند در جدول زیر توزیع فراوانی این پرسش ها ارائه گردیده است.

جدول بررسی تاثیر مجازات مالیاتی بر ارتقاء تمکین

جدول بررسی تأثیر مجازات مالیاتی بر ارتقاء تمکین						
کل	خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم	
۱۹۸	۳۷	۷۱	۴۴	۲۷	۱۹	۱۹۸
۱۰۰,۰٪	۱۸,۷٪	۳۵,۹٪	۲۲,۲٪	۱۳,۶٪	۹,۶٪	۱۰۰,۰٪
فراوانی	اعمال جرایم مالیاتی را تا حد میزان در تمکین مالیاتی موثر می دانید					
درصد						
۱۹۸	۴۵	۵۵	۶۱	۱۳	۲۴	۱۹۸
۱۰۰,۰٪	۲۲,۷٪	۲۷,۸٪	۳۰,۸٪	۶,۶٪	۱۲,۱٪	۱۰۰,۰٪
فراوانی	عدم تعلق معافیت مالیاتی بدلیل عدم تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان (موضوع تبصره ماده ۱۹۳ ق.م.م) تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر می باشد					
درصد						
۲۰۳	۶۲	۷۵	۵۸	۷	۱	۲۰۳
۱۰۰,۰٪	۳۰,۵٪	۳۶,۹٪	۲۸,۶٪	۳,۴٪	۰,۵٪	۱۰۰,۰٪
فراوانی	ممنوع الخروج کردن مودیان مالیاتی بدهکار (موضوع ماده ۲۰۲ ق.م.م) تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر است					
درصد						
۲۰۳	۱۰۵	۶۵	۳۰	۳	۰	۲۰۳
۱۰۰,۰٪	۵۱,۷٪	۳۲,۰٪	۱۴,۸٪	۱,۵٪	۰,۰٪	۱۰۰,۰٪
فراوانی	عدم صدور مقاصد حساب از طرف اداره مالیاتی جهت صدور یا تمدید کارت بازرگانی و پروانه کسب، دریافت تسهیلات بانکی و یا نقل و انتقال املاک در صورت داشتن بدهی مالیاتی را تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر می دانید					
درصد						
۲۰۳	۸۱	۵۹	۶۱	۱	۱	۲۰۳
۱۰۰,۰٪	۳۹,۹٪	۲۹,۱٪	۳۰,۰٪	۰,۵٪	۰,۵٪	۱۰۰,۰٪
فراوانی	توقیف اموال مودیان در صورت داشتن بدهی (موضوع ماده ۲۱۱ ق.م.م) تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر می باشد					
درصد						

به منظور برآورد اندازه ای از متغیر "تاثیر مجازات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی"، پرسش های فوق را با در نظر گرفتن الزامات کمی نمودن طیف لیکرت (بر اساس اصول روش تحقیق) کمی کرده و بدین ترتیب اندازه ای از متغیر مذکور را محاسبه نموده ایم. در جدول و نمودار زیر آماره های توصیفی در خصوص این متغیر محاسبه شده است.

جدول بررسی نتایج فرضیه دوم

جدول ۸-۴- بررسی نتایج فرضیه دوم							
N	دامنه تغییرات	مینیمم	ماکسیمم	میانگین	انحراف معیار	واریانس	
۱۹۸	۲,۰۸	۲,۲۰	۵,۰۰	۳,۸۲۷۳	۶۹۱۸۴	۰.۴۷۹	تاثیر مجازات مالیاتی
۱۹۸							N (listwise)

میانگین متغیر مورد بررسی برابر با ۳,۸۲ با انحراف معیار ۶۹۱. محاسبه شده است در نمودار ارائه شده در صفحه بعد با ارائه نمودار توزیع فراوانی این متغیر مورد معرفی قرار گرفته است :

نظر ۹.۰۹٪ پاسخگویان، تاثیر مجازات مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی در سطح کم ارزیابی شده است ۳۰,۲٪ نیز گزینه متوسط را مورد انتخاب قرار داده اند ، در پاسخ به این پرسش ۳۹,۳۹٪ گزینه زیاد و ۳۱,۳۱٪ گزینه خیلی زیاد را مورد انتخاب قرار داده اند .

تحلیل توصیفی پرسشهای طرح شده در خصوص فرضیه شماره سه تحقیق :

به منظور سنجش و اندازه گیری متغیر "تاثیر تخصص و کارایی ماموران تشخیص مالیات در جهت اجرای عدالت مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی " در پرسشنامه تحقیق، ۸ پرسش طرح گردیده است. این پرسش ها در مقیاس لیکرت و با گویه های (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) مورد سنجش واقع شده اند در جدول زیر توزیع فراوانی این پرسش ها ارائه گردیده است.

جدول ۹-۴- بررسی تاثیر تخصص و کارایی مأموران مالیاتی بر ارتقاء تمکین							
خیلی زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم	کل		
۶۷	۱۰۶	۲۵	۵	۰	۲۰۳	فراوانی	سطح دانش و آگاهی ماموران مالیاتی از قوانین و مقررات مالی و مالیاتی را تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر ارزیابی می کنید
۳۳,۰٪	۵۲,۲٪	۱۲,۳٪	۲,۵٪	۰٪	۱۰۰,۰٪	درصد	
۶۷	۹۷	۳۵	۰	۴	۲۰۳	فراوانی	تجربه و سابقه شغلی ماموران مالیاتی در تشخیص مالیات تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر است
۳۳,۰٪	۴۷,۸٪	۱۷,۲٪	۰٪	۲,۰٪	۱۰۰,۰٪	درصد	
۴۹	۹۰	۵۴	۵	۵	۲۰۳	فراوانی	توسعه آموزشهای عمومی و تخصصی برای ماموران مالیاتی را تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر می دانید
۲۴,۱٪	۴۴,۳٪	۲۶,۶٪	۲,۵٪	۲,۵٪	۱۰۰,۰٪	درصد	

۲۴	۲۸	۶۵	۳۱	۵۵	۲۰۳	فراوانی	برگزاری آزمون تعیین سطح برای ماموران مالیاتی در هر سال توسط سازمان مالیاتی در جهت مطالعه و افزایش دانش مالیاتی تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر می باشد
۱۱,۸%	۱۳,۸%	۳۲,۰%	۱۵,۳%	۲۷,۱%	۱۰۰,۰%	درصد	
۱۱۴	۶۵	۱۹	۰	۰	۱۹۸	فراوانی	کاستن تعداد پرونده های هر واحد مالیاتی در جهت افزایش کارایی و رسیدگی دقیق تر توسط کارشناسان ارشد مالیاتی تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر ارزیابی می کنید
۵۷,۶%	۳۲,۸%	۹,۶%	۰,۰%	۰,۰%	۱۰۰,۰%	درصد	
۱۲۷	۳۷	۲۴	۱۵	۰	۲۰۳	فراوانی	اختصاص فضای مناسب و استاندارد کاری برای ماموران مالیاتی جهت آرامش فکری و روحی برای تشخیص مالیات تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر می باشد
۶۲,۶%	۱۸,۲%	۱۱,۸%	۷,۴%	۰,۰%	۱۰۰,۰%	درصد	کارایی
۷۸	۶۱	۵۸	۱	۰	۱۹۸	فراوانی	ارتباط و همکاری بین واحدهای مختلف مالیاتی بدون تشریفات زائد اداری تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر است
۳۹,۴%	۳۰,۸%	۲۹,۳%	۰,۵%	۰,۰%	۱۰۰,۰%	درصد	
۱۰۹	۶۳	۱۵	۱۶	۰	۲۰۳	فراوانی	استفاده از رایانه، اینترنت و ... در رسیدگی به پرونده های مالیاتی و دریافت به موقع اطلاعات مالیاتی تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر است
۵۳,۷%	۳۱,۰%	۷,۴%	۷,۹%	۰,۰%	۱۰۰,۰%	درصد	

به منظور برآورد اندازه ای از متغیر های " تاثیر تخصص ماموران تشخیص مالیات ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی "، " تاثیر کارایی ماموران تشخیص مالیات ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی " پرسش های فوق را با در نظر گرفتن الزامات کمی نمودن طیف لیکرت (بر اساس اصول روش تحقیق) کمی کرده و بدین ترتیب اندازه ای از متغیر های مذکور را محاسبه نموده ایم. در جدول و نمودار زیر آماره های توصیفی در خصوص این متغیر محاسبه شده است.

جدول بررسی نتایج فرضیه سوم

جدول ۱۰-۴- بررسی نتایج فرضیه سوم						
N	دامنه تغییرات	مینیمم	ماکسیمم	میانگین	انحراف معیار	واریانس
۲۰۳	۳,۲۵	۱,۷۵	۵,۰۰	۳,۶۹۷۰	۰,۷۳۵۸۲	۰,۵۴۱
۱۹۳	۲,۵۰	۲,۵۰	۵,۰۰	۴,۳۱۴۸	۰,۶۳۸۱۵	۰,۴۰۷
۱۹۳	N (listwise)					

- میانگین متغیر تاثیر تخصص ماموران تشخیص مالیات ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی با ۳,۶۹ با انحراف معیار ۷۳۵. محاسبه شده است.
- میانگین متغیر تاثیر کارایی ماموران تشخیص مالیات ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی با ۴,۳۱ با انحراف معیار ۶۳۸. محاسبه شده است.

تحلیل توصیفی پرسشهای طرح شده در خصوص فرضیه شماره چهار تحقیق :

به منظور سنجش و اندازه گیری متغیر "تاثیر ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی" در پرسشنامه تحقیق، ۵ پرسش طرح گردیده است. این پرسش ها در مقیاس لیکرت و با گویه های (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) مورد سنجش واقع شده اند در جدول زیر توزیع فراوانی این پرسش ها ارائه گردیده است.

جدول بررسی تاثیر ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین

جدول بررسی تأثیر ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین						
کل	خیلی زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم	
۲۰۳	۸۷	۵۳	۳۷	۲۶	۰	فراوانی
۱۰۰,۰%	۴۲,۹%	۲۶,۱%	۱۸,۲%	۱۲,۸%	۰%	درصد
آگاه نمودن مودیان از فواید اجتماعی و اقتصادی مالیات برای جامعه تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر است						
۱۹۸	۶۴	۴۲	۵۳	۳۴	۵	فراوانی
۱۰۰,۰%	۳۲,۳%	۲۱,۲%	۲۶,۸%	۱۷,۲%	۲,۵%	درصد
اعتقاد مودیان به اینکه منابع عظیم زیر زمینی به نسل های آینده تعلق دارد و باید صرف سرمایه گذاری شود و نباید مخارج کشور به جای مالیات از این منبع تامین شود تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر است						
۲۰۳	۷۸	۳۹	۵۳	۲۷	۶	فراوانی
۱۰۰,۰%	۳۸,۴%	۱۹,۲%	۲۶,۱%	۱۳,۳%	۳,۰%	درصد
باور مودیان به اینکه مالیات به عنوان دیون قطعی به جامعه می باشد را تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر می دانید						
۲۰۳	۷۸	۵۲	۳۷	۳۰	۶	فراوانی
۱۰۰,۰%	۳۸,۴%	۲۵,۶%	۱۸,۲%	۱۴,۸%	۳,۰%	درصد
احساس مسئولیت داشتن و اینکه پرداخت مالیات وظیفه ملی مودیان در جهت ادامه بقاء حکومت می باشد تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر است						
۲۰۳	۸۳	۷۸	۳۵	۷	۰	فراوانی
۱۰۰,۰%	۴۰,۹%	۳۸,۴%	۱۷,۲%	۳,۴%	۰%	درصد
رعایت دقیق و منظم قوانین عمومی و تخصصی مالیاتی از سوی مودیان تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر می باشد						

به منظور برآورد اندازه ای از متغیر " تاثیر ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی " ، پرسش های فوق را با در نظر گرفتن الزامات کمی نمودن طیف لیکرت (بر اساس اصول روش تحقیق) کمی کرده و بدین ترتیب اندازه ای از متغیر مذکور را محاسبه نموده ایم. در جدول و نمودار زیر آماره های توصیفی در خصوص این متغیر محاسبه شده است.

جدول بررسی نتایج فرضیه چهارم

جدول ۱۲-۴- بررسی نتایج فرضیه چهارم						
N	دامنه تغییرات	مینیمم	ماکسیمم	میانگین	انحراف معیار	واریانس
۱۹۸	۳,۴۰	۱,۶۰	۵,۰۰	۳,۸۵۴۵	۰.۸۹۹۵۵	۰.۸۰۹
۱۹۸	N (listwise)					

- میانگین متغیر تاثیر ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی با ۳,۸۵ با انحراف معیار ۰.۸۹۹ محاسبه شده است .
 - ۵۳,۲٪ از پاسخگویان در بیان تاثیر متغیر ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی، گزینه خیلی کم و ۵,۵۶٪ گزینه کم را مورد انتخاب قرار داده اند گزینه متوسط نیز با درصد فراوانی ۲۹,۲۹٪ متناظر شده است .در این بررسی گزینه خیلی زیاد و زیاد نیز به ترتیب ۱۹,۱۹٪ و ۴۳,۴٪ از حجم نمونه را به خود اختصاص داده اند .

تحلیل توصیفی پرسشهای طرح شده در خصوص فرضیه شماره پنج تحقیق :

به منظور سنجش و اندازه گیری متغیر "تاثیر مشارکت دادن مودیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی" در پرسشنامه تحقیق، ۵ پرسش طرح گردیده است. این پرسش ها در مقیاس لیکرت و با گویه های (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) مورد سنجش واقع شده اند در جدول زیر توزیع فراوانی این پرسش ها ارائه گردیده است.

جدول بررسی تاثیر مشارکت دادن مودیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات

جدول بررسی تاثیر مشارکت دادن مودیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات بر ارتقاء تمکین						
کل	خیلی زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم	
۲۰۳	۶۰	۸۰	۴۳	۲۰	۰	
۱۰۰,۰٪	۲۹,۶٪	۳۹,۴٪	۲۱,۲٪	۹,۹٪	۰٪	
۲۰۳	۵۵	۷۴	۵۴	۱۵	۵	
۱۰۰,۰٪	۲۷,۱٪	۳۶,۵٪	۲۶,۶٪	۷,۴٪	۲,۵٪	
۲۰۳	۵۰	۸۶	۴۶	۱۶	۵	
۱۰۰,۰٪	۲۴,۶٪	۴۲,۴٪	۲۲,۷٪	۷,۹٪	۲,۵٪	

آگاهی مودیان از چگونگی مراحل ارزیابی دقیق مالیاتها تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر می باشد.

برگزاری کارگاههای آموزشی جهت مودیان از طریق سازمان مالیاتی یا اتحادیه ها تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر می باشد

مشارکت یک فرد آگاه در جایگاه نماینده مودی طی جلسات رسیدگی تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر است

۲۰۳	۰	۵	۶۰	۹۰	۴۸	فراوانی	توجه ماموران مالیاتی به اظهارات و نقطه نظرات
۱۰۰,۰%	۰%	۲,۵%	۲۹,۶%	۴۴,۳%	۲۳,۶%	درصد	مودیان مالیاتی تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر است
۲۰۳	۰	۰	۵۳	۸۰	۷۰	فراوانی	تمایل ماموران مالیاتی به پاسخ دقیق و روشن به
۱۰۰,۰%	۰%	۰%	۲۶,۱%	۳۹,۴%	۳۴,۵%	درصد	سوالات مودیان تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر می باشد.

به منظور برآورد اندازه ای از متغیر " تاثیر مشارکت دادن مودیان و توجه آنان از نحوه محاسبه مالیات بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی " ، پرسش های فوق را با در نظر گرفتن الزامات کمی نمودن طیف لیکرت (بر اساس اصول روش تحقیق) کمی کرده و بدین ترتیب اندازه ای از متغیر مذکور را محاسبه نموده ایم. در جدول و نمودار زیر آماره های توصیفی در خصوص این متغیر محاسبه شده است.

جدول بررسی نتایج فرضیه پنجم

جدول ۱۴-۴- بررسی نتایج فرضیه پنجم						
N	دامنه تغییرات	مینیمم	ماکسیمم	میانگین	انحراف معیار	واریانس
۲۰۳	۳,۲۰	۱,۸۰	۵,۰۰	۳,۸۸۶۷	۰,۶۹۵۰۸	۰,۴۸۳
۲۰۳	N (listwise)					

-میانگین متغیر تاثیر مشارکت دادن مودیان و توجه آنان از نحوه محاسبه مالیات بر ارتقاء تمکین مودیان مالیاتی با ۳,۸۸ با انحراف معیار ۰,۶۹۵ محاسبه شده است.

درصد فراوانی متناظر با گزینه های خیلی کم و کم در بیان تاثیر تاثیر مشارکت دادن مودیان و توجه آنان بر ارتقاء تمکین مودیان هر یک برابر با ۲,۴۶ گزارش شده است. در این بررسی ۲۸,۰۸٪ نیز گزینه متوسط را مورد انتخاب قرار داده اند ، در پاسخ به این پرسش ۳۳,۹۹٪ گزینه زیاد و ۳۳٪ گزینه خیلی زیاد را مورد انتخاب قرار داده اند .

جدول نتایج کلی تحقیق به تفکیک فرضیه ها						
فرضیه های تحقیق	N	دامنه تغییرات	مینیمم	ماکسیمم	میانگین	انحراف معیار
تأثیر تشویقات و تسهیلات مالیاتی بر ارتقاء تمکین	۱۸۷	۲,۴۰	۲,۲۰	۴,۶۰	۳,۴۳۲۱	۵۹۸۴۲,
تأثیر مجازات مالیاتی بر ارتقاء تمکین	۱۹۸	۲,۸۰	۲,۲۰	۵,۰۰	۳,۸۲۷۳	۶۹۱۸۴,

۵۴۱	۷۳۵۸۲،	۳،۶۹۷۰	۵،۰۰	۱،۷۵	۳،۲۵	۲۰۳	تأثیر تخصص مأموران مالیاتی بر ارتقاء تمکین
۴۰۷	۶۳۸۱۵،	۴،۳۱۴۸	۵،۰۰	۲،۵۰	۲،۵۰	۱۹۳	تأثیر کارایی مأموران مالیاتی بر ارتقاء تمکین
۸۰۹	۸۹۹۵۵،	۳،۸۵۴۵	۵،۰۰	۱،۶۰	۳،۴۰	۱۹۸	تأثیر ارتقاء فرهنگ مالیاتی بر ارتقاء تمکین
۴۸۳	۶۹۵۰۸،	۳،۸۸۶۷	۵،۰۰	۱،۸۰	۳،۲۰	۲۰۳	تأثیر مشارکت دادن مؤدیان و توجیه آنان از نحوه محاسبه مالیات بر ارتقاء تمکین

نتیجه گیری کلی تحقیق

با توجه به عنوان تحقیق که به بررسی عوامل موثر بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی پرداخته و این موضوع یکی از اهداف اصلی سازمان مالیاتی کشور می باشد، لذا با توجه به مباحث مطرح شده در قبل به این نتیجه می رسیم که عوامل موثری در تمکین مؤدیان مالیاتی موثر بوده که از آنجمله می توان به تخصص و کارایی مأموران تشخیص مالیات در تشخیص صحیح مأخذ درآمد مشمول مالیات اشاره نمود بطوریکه هرچقدر دانش و توانایی شخصی مأمور تشخیص مالیات و همچنین فضای اداری و شرایط کاری مناسب جهت تشخیص مالیات وجود داشته و مأمور تشخیص مالیات بتواند در آرامش کامل و بطور دقیق اقدام به محاسبه مالیات نماید، چنین مالیاتی به عدالت نزدیک تر بوده و بیشتر مورد پذیرش مؤدی مالیاتی قرار خواهد گرفت.

مشارکت دادن مؤدیان، بررسی اظهارات و دفاعیات آنان و توضیح نحوه محاسبه مأخذ درآمد مشمول مالیات می تواند گام موثری در پذیرش مالیات از سوی مؤدیان باشد.

تأثیر فرهنگ مالیاتی نیز بر کسی پوشیده نبوده و کشورهایی که دارای فرهنگ مالیاتی بالاتری می باشند، مالیات را بعنوان یک وظیفه ملی می دانند. همچنین تشویقات، تسهیلات و مجازات مالیاتی (در صورت عدم تمکین مالیات) از دیگر عوامل موثر بر تمکین مؤدیان مالیاتی می باشد.

پیشنهادهای

در این تحقیق با توجه به اینکه محقق مدت زمانی را صرف جمع آوری اطلاعات نموده و همچنین طی جلسات متعدد از نقطه نظرات کارشناسان ذیربط استفاده نموده و باتوجه به نتایج حاصل از تحقیق صورت گرفته پیشنهادات تحقیق در قالب پیشنهاداتی مبتنی بر یافته های تحقیق و پیشنهاداتی جهت تحقیقات آتی ارائه می گردد.

پیشنهادهای مبتنی بر یافته های تحقیق

بر اساس نتایج حاصل از فرضیه اول تشویقات و تسهیلات مالیاتی در تمکین مؤدیان مالیاتی موثر بوده، لذا مأموران مالیاتی باید با آگاه نمودن مآدیان مالیاتی از تشویقات و تسهیلات پیش بینی شده برای آنان زمینه تمکین مالیاتی را فراهم نموده و همچنین سازمان مالیاتی کشور باید تدابیری بیندیشد که علاوه بر الزام مأموران مالیاتی به اجرای دقیق قوانین مالیاتی در خصوص تشویقات و تسهیلات مالیاتی، نسبت به ایجاد تمهیدات دیگری بصورت وضع قانون یا از طریق صدور بخشنامه در این خصوص اقدام نماید.

نتایج حاصل از فرضیه دوم نشان می دهد که هر چه مجازات مالیاتی مؤدیان مخاطی بیشتر باشد، ترس از جریمه شدن عامل بازدارنده از فرار مالیاتی خواهد بود. لذا اعمال جرایم مالیاتی باید بطور جدی توسط مأموران مالیاتی مورد توجه قرار گیرد و سازمان مالیاتی کشور با همکاری سایر مراجع ذیربط با مقابله با فراریان از مالیات زمینه هرچه بیشتر ضمانت اجرایی قانون مالیاتی را فراهم آورند.

یافته های فرضیه سوم تحقیق نشان می دهد تخصص و کارایی مأموران مالیاتی عامل موثر در تمکین مالیاتی می باشد. چراکه هرچه دانش و تجربه مأموران تشخیص بیشتر باشد، مالیات تشخیصی دقیق تر بوده و باعث عدم اعتراض مؤدیان به مراجع حل اختلاف مالیاتی و طولانی شدن زمان قطعیت مالیات می باشد. لذا سازمان مالیاتی کشور باید در استخدام نیروی انسانی از افرادی با رشته تحصیلی مرتبط استفاده نموده و با برگزاری کلاس های آموزشی های ضمن سال توان فنی مأموران تشخیص مالیات را افزایش دهد. همچنین در نظر گرفتن فضای کاری مناسب و وسایل لازم و ارجاء تعداد پرونده های مالیاتی استاندارد جهت رسیدگی از موارد مهم دیگری است که باید مورد توجه سازمان مذکور باشد.

بر اساس فرضیه چهارم هرچه فرهنگ مالیاتی در کشور بیشتر رواج داشته باشد، تمایل مؤدیان به پرداخت مالیات بیشتر خواهد بود لذا مسئولان مالیاتی چه در رأس سازمان مالیاتی و چه در سطح ادارات کل مالیاتی استانها باید با آگاه نمودن مؤدیان مالیاتی از فواید اجتماعی و اقتصادی پرداخت مالیات و همچنین آگاه نمودن آنان از قوانین مالیاتی از طریق اطلاع رسانی های پیوسته، تلاش بیشتر در جهت ارتقاء فرهنگ مالیاتی انجام دهند.

نتایج حاصل از فرضیه پنجم نشان می دهد هرچقدر مؤدیان مالیاتی از مراحل تشخیص پرونده مالیاتی اطلاع داشته باشند و ارتباط نزدیک تر با مأمور تشخیص مالیات داشته و همچنین از نحوه محاسبه مالیات اطلاع داشته باشند در نتیجه قابلیت پذیرش مالیات بیشتر می شود، لذا مأموران تشخیص مالیات باید این نکته را مدنظر قرار داده و فقط به نوشتن مالیات بدون توجه به اظهارات مؤدی اکتفا نکنند. در این

راستا اتحادیه های اصناف نیز باید با همکاری سازمان مالیاتی با تشکیل جلسات توجیهی جهت مؤدیان مالیاتی نقش مشارکتی آنان را افزایش دهند.

پیشنهادهای برای تحقیق های آتی

پیشنهاد می شود که تحقیقات آتی از دیدگاه مأموران مالیاتی به تفکیک مأموران تشخیص مالیات بر شرکتها و مأموران تشخیص مالیات اشخاص حقیقی صورت گیرد.

پیشنهاد می شود در تحقیقات آتی عوامل مؤثر بر تمکین مالیاتی را از دیدگاه مأموران مالیاتی سایر استانها بررسی شود. با توجه به در بعضی از موارد بخشی از دلایل عدم تمکین مالیات توسط مؤدیان مالیات بر شرکتها وجوه اختلاف بین قوانین ومقررات مالیاتی با استانداردهای حسابداری و حسابرسی می باشد، لذا پیشنهاد می شود در تحقیقات آتی به بررسی این وجوه اختلاف پرداخته شود.

" بسمه تعالی "

پرسشنامه

همکار گرامی، ضمن سپاس از فرصتی که در اختیار اینجانب قرار دادید پرسشنامه ای که پیش رو دارید به گردآوری اطلاعات جهت تکمیل پایان نامه ای تحت عنوان " عوامل مؤثر بر ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی اداره کل مالیاتی استان تهران " می پردازد، لذا امید است با توجه به تجربیات جنابعالی و تکمیل صادفانه این پرسشنامه گامی مؤثر در جهت ارتقاء تمکین مؤدیان مالیاتی برداریم.

با تشکر

مشخصات فردی:

جنس : مرد زن

میزان تحصیلات :

کمتر از لیسانس لیسانس فوق لیسانس و بالاتر

سمت شغلی :

کارشناس ارشد مالیاتی رئیس گروه مالیاتی رئیس امور مالیاتی

مدت سابقه خدمت :

کمتر از ۵ سال ۶ تا ۱۰ سال ۱۱ تا ۲۰ سال بالاتر از ۲۰ سال

سوالات	خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم
به نظر شما در نظرگرفتن جایزه خوش حسابی (موضوع ماده ۱۸۹ و ۱۹۰ ق.م.م) تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر است؟					
بخشودگی جرایم مالیاتی تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر میباشد؟					
تخفیفات مالیاتی را تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر می دانید؟					
تقسیم طولانی مدت بدهی مودیان (موضوع ماده ۱۶۷ ق.م.م) تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر می باشد؟					
اجرای طرح انتخاب مودیان نمونه که تمکین نموده اند تا چه اندازه در تشویق دیگر مودیان در جهت تمکین مالیاتی موثر است؟					

				اعمال جرایم مالیاتی را تا حد میزان در تمکین مالیاتی موثر می دانید؟
				عدم تعلق معافیت مالیاتی بدلیل عدم تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سودو زیان (موضوع تبصره ماده ۱۹۳ ق.م.م) تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر میباشد؟
				ممنوع الخروج کردن مودیان مالیاتی بدهکار (موضوع ماده ۲۰۲ ق.م.م) تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر است؟
				عدم صدور مفاصاحساب ازطرف اداره مالیاتی جهت صدور یا تمدید کارت بازرگانی و پروانه کسب، دریافت تسهیلات بانکی و یا نقل و انتقال املاک در صورت داشتن بدهی مالیاتی را تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر میدانید؟
				توقیف اموال مودیان در صورت داشتن بدهی (موضوع ماده ۲۱۱ ق.م.م) تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر میباشد؟
				سطح دانش و آگاهی ماموران مالیاتی از قوانین و مقررات مالی و مالیاتی را تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر ارزیابی میکنید؟
				تجربه و سابقه شغلی ماموران مالیاتی در تشخیص مالیات تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر است؟
				توسعه آموزشهای عمومی و تخصصی برای ماموران مالیاتی را تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر میدانید؟
				برگزاری آزمون تعیین سطح برای ماموران مالیاتی در هر سال توسط سازمان مالیاتی در جهت مطالعه و افزایش دانش مالیاتی تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر میباشد؟
				کاستن تعداد پرونده های هر واحد مالیاتی در جهت افزایش کارایی و رسیدگی دقیق تر توسط کارشناسان ارشد مالیاتی تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر ارزیابی میکنید؟
				اختصاص فضای مناسب و استاندارد کاری برای ماموران مالیاتی جهت آرامش فکری و روحی برای تشخیص مالیات تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر میباشد؟
				ارتباط و همکاری بین واحدهای مختلف مالیاتی بدون تشریفات زائد اداری تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر است؟
				استفاده از رایانه، اینترنت و ... در رسیدگی به پرونده های مالیاتی و دریافت به موقع اطلاعات مالیاتی تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر است؟
				آگاه نمودن مودیان از فواید اجتماعی و اقتصادی مالیات برای جامعه تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر است؟

					اعتقاد مودیان به اینکه منابع عظیم زیرزمینی به نسلهای آینده تعلق دارد و باید صرف سرمایه گذاری شود و نباید مخارج کشور به جای مالیات از این منبع تامین شود تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر است؟
					باور مودیان به اینکه مالیات بعنوان دیون قطعی به جامعه می باشد را تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر میدانید؟
					احساس مسئولیت داشتن و اینکه پرداخت مالیات وظیفه ملی مودیان در جهت ادامه بقاء حکومت می باشد تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر است؟
					رعایت دقیق و منظم قوانین عمومی و تخصصی مالیاتی از سوی مودیان تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر میباشد؟
					آگاهی مودیان از چگونگی مراحل ارزیابی دقیق مالیات ها تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر میباشد؟
					برگزاری کارگاه های آموزشی جهت مودیان از طریق سازمان مالیاتی یا اتحادیه ها تا چه مقدار در تمکین مالیاتی موثر میباشد؟
					مشارکت یک فرد آگاه در جایگاه نماینده مودی طی جلسات رسیدگی تا چه میزان در تمکین مالیاتی موثر است؟
					توجه ماموران مالیاتی به اظهارات و نقطه نظرات مودیان مالیاتی تا چه حد در تمکین مالیاتی موثر است؟
					تمایل ماموران مالیاتی به پاسخ دقیق و روشن به سوالات مودیان تا چه اندازه در تمکین مالیاتی موثر می باشد؟

منابع و مراجع

- [۱] خاکی، غ.، ۱۳۸۷، " روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی " ، انتشارات بازتاب، چاپ سوم.
- [۲] محمدی، ع.و محمد جواد محمودی، ۱۳۹۳، " بررسی عوامل مؤثر بر تمکین مالیات از دیدگاه مأموران مالیاتی اداره کل امور مالیاتی شرق تهران " پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز
- [۳] حجتی پور، ا.و محمد جواد محمودی، ۱۳۹۲، " بررسی عوامل مؤثر بر فرار مالیاتی واحدهای مشاغل شرق تهران " ، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی مرکز.
- [۴] کوزه گز کالجی، ع.و ابوالقاسم اثنی عشری، ۱۳۸۸، " بررسی عوامل مؤثر بر فرار مالیاتی از دیدگاه ممیزان مالیاتی "، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی قائمشهر.
- [۵] زنگانه، م. و منصور گرکز، ۱۳۸۸، " طراحی مدلی جهت تبیین عوامل مؤثر بر فرار مالیاتی "، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اراک.
- [۶] نادری، ع.و سیف نراقی، ۱۳۷۵، " روش تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی " ، دفتر تحقیقات دانشکده بدر، چاپ دهم.
- [۷] فرهودی، ق. و مجید زنجیردار، ۱۳۸۸، " بررسی نقش مولفه های فرهنگ شغلی بر تمکین مالیاتی صاحبان مشاغل موضوع بند الف ماده ۹۵ ق.م.م. "، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اراک
- [۸] آقایی، ا.، ۱۳۷۹، " بهبود کمی مالیات در گرو خدمات رسانی " دفتر مطالعات و تحقیقات مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور
- [9] Cummings, r., Jorge Martinez, Michael Mckee, Benno Torgler, (2012), " *Effects of Tax Morale on Tax Morale on Tax Compliance*", Experimental and
- [10] Chen, b.1, (2003), " *tax evasion in model of endogen ous growth*", review of economic dynamics, vol.13, nol. pp381-403
- [11] Murphy, k., (2014), " *Enforcing Tax Compliance : To Punish or Persuade?*, *ECONOMIC ANALYSIS & POLICY*", VOL. 38 NO. 1, MARCH 2014, Faculty of Arts and Education, Deakin University, 113
- [12] Henrik, h, Sveerker, g., Katarina, n., (2013), " *perceived tax evasion and the importance of trust*", the journal of Socio-Economics, vol.5 nol pp 238-245
- [13] Martti, v., (2012), " *tax evasion and the psychology of the social contract*", Journal of Economics and Business, vol.10, nol. pp 111-125
- [14] Jordi, c., Judith, P, (2004), " *inflation, tax evasion, and the distribution of consumption*", dreview of acconomic and statistical, no4.122. pp 567-595